

ระเบียบโลกใหม่หลัง COVID ep. 1 จุดเริ่มต้น

โดย Min Sen Concept 5 ตุลาคม 2563

คำว่า "ระเบียบโลกใหม่" นั้น น่าจะเริ่มจาก นักยุทธศาสตร์ตะวันตก มองว่า ภัยคุกคามอันเกี่ยวเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรโลกในอัตราเร่ง ปัญหาขาดแคลนทรัพยากรที่เป็นตัวสร้างความปั่นป่วนและปัจจัยแปรให้กับระบบเศรษฐกิจโลกโดยรวมจนไม่อาจคาดเดาได้ การแพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ การก่อการร้ายสากล ปัญหาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่เสื่อมโทรม เป็นปัญหาที่ไม่สามารถปล่อยปละให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกดำเนินการกำหนดนโยบายในแบบเป็นอิสระของตนเองได้อีกต่อไป ต้องมีการจัดระเบียบเพื่อให้ประเทศต่าง ๆ กำหนดนโยบายกันภายใต้ระเบียบโลกใหม่ (เพื่อความกลมกลืน สอดคล้องของประเทศต่าง ๆ ในการเมือง เศรษฐกิจ และอารยธรรมให้มากที่สุด) เพื่อลดภัยคุกคาม และจำเป็นต้องมีศูนย์อำนาจเดียว ทำหน้าที่ควบคุม บริหารจัดการ หรือให้ความคุ้มครองเพื่อให้นโยบายต่าง ๆ ของแต่ละประเทศเป็นไปตามนั้น และขับเคลื่อนไปสู่การเปลี่ยนแปลงแบบใหม่ หากโลกมีหลายขั้วอำนาจ ทำให้เกิดการแย่งชิงระหว่างขั้วอำนาจ ถือเป็นภัยคุกคามภายใต้สภาพแวดล้อมนานาชาติแบบใหม่

ปลายปี 1974 หลังแพ้งครามเวียดนาม สหรัฐฯ พบว่าชัยชนะไม่อาจมาด้วยการใช้กำลังอาวุธหรือกำลังพลที่เหนือกว่าเพียงประการเดียว จึงตั้งหน่วยงานวิเคราะห์ถึงยุทธวิธีสำหรับการรบในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นไปในรูปแบบใด จึงจะชนะได้

เบ็ดเสร็จถาวร สูญเสียน้อยที่สุด และในปี 1990 ก็พบว่า การยึดอำนาจทางเศรษฐกิจจะให้ชัยชนะและประโยชน์มากกว่า โดยมียุทธศาสตร์ **EMOCC** (E=economic เศรษฐกิจ M=mental สร้างความเชื่อมั่น สลายศรัทธาเดิม O=organization สร้างกระแส ทำลายระบบการเมือง C=cash value ทำลายค่าของเงิน และ C=cash control การควบคุมระบบการเงินอย่างเบ็ดเสร็จ) ในปี 1998 สหรัฐ เขียนยุทธศาสตร์ทางการเมืองและการทหาร Political Military-A New Theater of Operations มีการผลักดันทัศนะเกี่ยวกับยุทธภูมิเศรษฐศาสตร์ 5 ประการ คือ

- ทางบก ขยายเส้นทางคมนาคม ทั้งทางยุทธศาสตร์ และเชิงพาณิชย์ หรือเชื่อมต่อกับประเทศที่มีศักยภาพการผลิต และมีอำนาจการซื้อ
- ทางน้ำ มีพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่สามารถขยายศักยภาพทางทะเล ทั้งทางทหาร และทางพาณิชย์ (พาณิชย์นาวี) ได้ครอบคลุมภูมิภาค
- ทางอากาศ ขยายศักยภาพทางอากาศ ทั้งทางทหาร และเชิงพาณิชย์โดยรอบภูมิภาค และข้ามภูมิภาค
- ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะทางด้านการเกษตร สามารถขยายฐานผลิตด้านเกษตรได้โดยง่าย และมีพื้นที่ติดกับประเทศที่มีฐานทางเกษตร
- มูลค่าสกุลเงินตราของประเทศไว้กับเงินสกุลดอลลาร์ ทัศนะเหล่านี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความต้องการของระบบทุนนิยมภายในตนเอง เป็นตัวเร่งสร้างให้เกิดการบริโภคน้อยมาก และทำลายทรัพยากร สิ่งแวดล้อม รวมถึงการขยายช่องว่างภายในสังคมในแต่ละประเทศ รวมถึงระหว่าง

ประเทศ อย่างหนัก การเป็นมหาอำนาจเดียวของสหรัฐ ฯ ไม่สามารถควบคุมสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ภายใต้ระเบียบใหม่ที่ตนเองวางเอาไว้เป็นเป้าหมายได้ทำให้จีนอาศัยช่องโหว่นี้ในการปกป้องจีน และยึดเวลาให้กับจีน และประกาศถึง แนวโน้มที่รูปการณ์ของโลกจะเป็นไปในแบบหลายขั้วอำนาจ

ยุคสมัยของสหรัฐอเมริกา เริ่มเมื่อใด อาจะกล่าวได้ว่า เริ่มจากการย้ายฐานการเงินมาอยู่ที่ New York แทน London ประมาณปี 1980 แต่ยุคนั้นยังมีอิทธิพลของสงครามเย็นระหว่างสหรัฐ และสหภาพโซเวียต รัสเซีย สงครามเย็น เป็นการแข่งขันว่าใครจะครอบครองยุโรปที่แผ่อำนาจไปทั่วโลก สงครามเย็นก่อให้เกิดสมดุหรือเสถียรภาพระหว่างมหาอำนาจ โดยเฉพาะบริเวณชายแดนโซเวียต ในระหว่างนั้นไม่มีสงครามที่แท้จริงเกิดขึ้นเลย มีเพียงการเปลี่ยนขั้วอิหร่าน และการที่โซเวียตบุกเข้าอาฟกานิสถาน จนกระทั่งเดือนธันวาคม 1991 เมื่อสหภาพโซเวียตล่มสลาย ทำให้สหรัฐ กลายเป็นมหาอำนาจหนึ่งเดียวในโลก รัฐอิสลาม 6 รัฐมีการประกาศอิสรภาพ แต่ถูกทดสอบอำนาจด้วยการก่อการร้ายเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2001

การเกิดสภาวะระเบียบโลกใหม่ (New World Order) เริ่มในยุคของประธานาธิบดี George W. Bush ที่สอดคล้องกับนักวิชาการ Francis Fukuyama ซึ่งมีการเปรียบเทียบว่า เป็นการสิ้นสุดของประวัติศาสตร์ (The End of History) โดยเริ่มจากสงครามอ่าวในปี 1999 และการก่อการร้ายในสหรัฐ เมื่อ 11 กันยายน 2001 ซึ่งก่อให้เกิดสภาวะการไร้ระเบียบโลก อันได้แก่ การล่มสลายของสหภาพโซเวียต อันรวมถึงการสิ้นสุด

แกนนำของระบบสังคมนิยม และพรรคเดียวในโซเวียต การแตกสลายของระบอบการปกครองแบบอำนาจนิยมของทหารนำไปสู่ประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ ทั้งยุโรป เอเชีย ลาตินอเมริกา วิกฤติเศรษฐกิจทุนนิยมและวิกฤติการคลังที่เกิดขึ้น การขยายตัวของเศรษฐกิจทุนนิยมเป็นกระแสหลัก การขยายตัวของโลกาภิวัตน์ตามค่านิยมตะวันตก หรืออเมริกา การก่อการร้าย และการขยายตัวของกลุ่มติดอาวุธชาวมุสลิม ทำให้ความมั่นคงเดิมที่เน้นเพียงทางทหาร มาสู่ด้านการเมืองเศรษฐกิจ สังคม การเปลี่ยนแปลงบริบทของสงครามซึ่งเป็นเรื่องระหว่างรัฐเพื่อขจัดข้อพิพาท กลายเป็นการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธด้วยรัฐ และตัวแทนที่ไม่ใช่รัฐ ๗ การเมืองของโลกถูกขับเคลื่อนจากบทบาทและผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก (แต่ผลของวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2008 บันทอนสถานะอำนาจทางทหารของสหรัฐเป็นอย่างยิ่ง และก่อให้เกิดการผงาดของจีน ซึ่งกล่าวใน ep. 5) ซึ่งประสานกับองค์การระหว่างประเทศ ทั้ง World Bank, IMF, WHO, UN ฯลฯ โดยมีวาทกรรมในการนำสันติภาพ สิ่งแวดล้อมที่ดี คุณภาพชีวิตที่ดีของคนทั่วโลก แต่ความเป็นจริงหลังผ่านไประยะหนึ่ง อะไรที่ปรากฏบ้าง